

Yttrande över motion ”Matetiskt program Göteborgs Stad”

Beslut

Upphandlingsbolaget avstyrker motionen.

Sammanfattande kommentar

I stadens ramavtalsupphandlingar ställs redan krav på de förslag som framförs i motionen som inte strider mot upphandlingslagstiftningen eller skulle möta praktiska hinder i Stadens verksamheter. De förslag som inte ryms inom lagstiftningen ska inte ställas.

Yttrande

Alla inköp som Göteborgs Stad gör styrs av upphandlingslagstiftningen, dess grundläggande principer och praxis som utvecklats i domstolarna. Vissa av förslagen i motionen strider mot upphandlingslagstiftningen.

1. Svensk mat

En av de upphandlingsrättsliga principerna är principen om icke-diskriminering. Principen om icke-diskriminering innebär ett förbud mot att diskriminera leverantörer på grund av deras nationalitet (exempelvis medborgarskap, etablerings- eller verksamhetsland). Den upphandlande myndigheten får inte ställa krav som bara svenska företag känner till eller kan klara att uppfylla. Det gäller även när den upphandlande myndigheten inte förväntar sig att några utländska leverantörer ska lämna anbud. Anbudssökande och anbudsgivare från andra orter ska behandlas på samma sätt som företag från den egna kommunen. Även av rättspraxis, både från EU-domstolen och svenska domstolar, följer att en viss nations leverantörer inte får gynnas framför andra nationers.

Av det ovan sagda följer att det i upphandlingar inte går att ställa krav på att livsmedlet som köps ska vara producerat av svenska bönder eller att livsmedlet ska vara närproducerat. Ett sådant krav skulle strida mot principen om icke-diskriminering. I övrigt kan tilläggas att det inte finns någon gällande definition av vad som avses med begreppet närproducerat.

2. Näringsrik och giftfri mat

Vad gäller att endast köpa från svenska producenter se punkten ovan. Däremot går det att ställa krav på ekologisk produktion samt smak och näringsriktighet. Det gör Upphandlingsbolaget redan och kravuppfyllnaden kontrolleras bl.a. genom att grupper av personer gör smaktester. Det finns även krav i relevanta upphandlingar avseende antibiotikaanvändning utifrån Upphandlingsmyndighetens kriterier för hållbar upphandling.

Det ställs även krav i upphandlingarna som innebär att svensk livsmedelslagstiftning ska följas.

3. Djuren ska ha det bra

Enligt upphandlingslagstiftningen går det inte att stänga ute stora leverantörer från upphandlingar, däremot går det att göra det möjligt för små och medelstora företag att kunna lämna anbud i upphandlingar t.ex. genom att dela upp upphandlingarna i mindre delar när det är möjligt och lämpligt. Upphandlingsbolaget arbetar aktivt för att små och medelstora företag ska kunna lämna anbud.

Det går att ställa krav på djurskydd avseende t.ex. transporttid till slakt, antibiotikaanvändning och bedövning vid slakt. Detta gör Upphandlingsbolaget redan utifrån Upphandlingsmyndighetens kriterier för hållbar upphandling.

4. Distribution, transport och produktion

Som tidigare sagts går det inte att ställa krav på att produkterna ska vara närproducerade eftersom det skulle strida mot upphandlingslagstiftningen.

Trafikkontoret har tagit fram krav som ställs på transporter i Upphandlingsbolagets transportintensiva upphandlingar. Det innebär bl.a. krav på miljöfordon som körs på etanol, biogas eller el.

Krav som ställs i upphandlingar måste ha en koppling till kontraktsföremålet, d.v.s. den vara eller tjänst som ska köpas. I dagsläget är det osäkert om ett krav på att leverantörernas energi ska komma från t.ex. förnybar el inte skulle strida mot upphandlingslagstiftningen. I förslag till ny upphandlingslagstiftning utökas vad som anses vara kontraktsföremålet, vilket innebär att det kan komma att vara tillåtet att ställa sådana krav när den nya lagstiftningen införs.

5. Kollektivavtal och marknadsmässiga löner

Som tidigare sagts går det inte att kräva att leverantörer ska vara svenska åkerier och heller inte att fordonen som används ska vara svenskregistrerade eftersom det skulle strida mot principen om icke-diskriminering. Det är heller inte tillåtet att kräva att leverantörer ska vara kollektivavtalsanslutna enligt rättspraxis.

Däremot går det att lyfta ut villkor om lön, arbetstid, semester, försäkringar och tjänstepension ur ett centralt kollektivavtal och göra dem till särskilda kontraktsvillkor i en upphandling. Dessa villkor blir därmed avtalsvillkor i det upphandlade avtalet. Det har Upphandlingsbolaget gjort i några upphandlingar, bl.a. i upphandlingen av transport och magasinering, och arbetet med att ställa krav på kollektivavtalsvillkor i relevanta upphandlingar fortgår.

När krav på kollektivavtalsvillkor ställs krävs uppföljning på individnivå avseende de anställda hos leverantörerna, vilket är mycket resurskrävande. Resurser behöver skjutas till för att

Besöksadress
Magasinsgatan 18A

Telefon
031-334 37 00

Hemsida
www.uhb.goteborg.se

Postadress
Box 1111
405 23 GÖTEBORG

Telefax
031-13 05 51

E-post
uhb@uhb.goteborg.se

Göteborgs Stad Upphandlingsbolaget

Handläggare
Charlotta Ståhlberg

Datum
2016-03-11

Referens
Dnr. 335/15

ordentlig uppföljning ska kunna göras då det inte hjälper att enbart ställa kraven, utan uppföljning kan kraven bli verkningslösa.

6. Återvinning

Vad gäller krav på förpackningen av mat måste förpackningarna följa bestämmelser om livsmedelsäkerhet och arbetsmiljön för de personer som ska hantera förpackningarna måste även beaktas. Det finns även små enheter inom Staden för vilkas verksamheter redan storköksförpackningar är för stora. Samtliga verksamheters behov måste beaktas i upphandlingarna.

7. Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan sägas att det i ramavtalsupphandlingar redan ställs krav på de förslag som framförs i motionen som inte strider mot upphandlingslagstiftningen eller skulle möta praktiska hinder i Stadens verksamheter. Vad gäller de förslag som strider mot upphandlingslagstiftningen är Upphandlingsbolaget av åsikten att Staden inte medvetet ska ställa lagstridiga krav i sina upphandlingar.

GÖTEBORGS STAD UPPHANDLINGS AB

Eva Ternegren
Ordförande

Inger Ek
VD

Besöksadress
Magasinsgatan 18A

Telefon
031-334 37 00

Hemsida
www.uhb.goteborg.se

Postadress
Box 1111
405 23 GÖTEBORG

Telefax
031-13 05 51

E-post
uhb@uhb.goteborg.se

